

4. OBIECTIVE NATIONALE SI JUDETENE

4.1 SINTEZA

Intrucat Romania isi doreste sa imbunatateasca nivelul de trai al cetatenilor sai, a identificat nevoia de a include principiile de protectie a mediului in toate planurile sale de dezvoltare. In plus, tara noastra si-a luat angajamente privind mediul, in timpul perioadei de negociere pentru intrarea in UE, iar acum doreste sa adopte standardele europene si sa contureze o schema de dezvoltare, economic viabila si fezabila social – intr-un cuvant: durabila.

Prin Capitolul 22 – Mediu si prin Planurile de Implementarea diferitelor Directive si Regulamente, Romania a cerut perioade de tranzitie pentru conformare cu nomele UE si dispozitiile legale. Astfel, in domeniul deseurilor, perioadele de tranzitie cerute si negociate sunt urmatoarele:

- Pentru implementarea Directivei 2004/12/EC cu privire la ambalaje si deseurile din ambalaje, considerand anul 2008 ca an de referinta, Romania a cerut o **perioada de tranzitie de 5 ani, cu finalizare la 31 Decembrie 2013**, pentru atingerea tinte de recuperare a deseurilor de 60%, tinte de reciclare de 55%, din care pentru sticla sa fie atinsa o reciclare de 60% si pentru plastic reciclare de 22,5%, precum si o **perioada de tranzitie de 3 ani, cu finalizare in 31 Decembrie 2013**, in care sa se atinga 15% din tinta de reciclare a lemnului;
- Pentru implementarea Directivei Consiliului Europei 2000/76/EC cu privire la incinerarea deseurilor, Romania a cerut **perioade de tranzitie, cu finalizare la 31 Decembrie 2009**, pentru inchiderea progresiva a celor 110 instalatii de incinerare a deseurilor medicale periculoase;
- Pentru implementarea Directivei Consiliului Europei 99/31/EC cu privire la depozitarea deseurilor, Romania a solicitat perioada de tranzitie pana pe 16 iulie 2017 cel mai tarziu, calculata dupa momentul cand expira perioada de tranzitie acordata de Directiva catre Statele Membre, adica incepand cu 16 iulie 2009, pentru inchiderea depozitelor de deseuri din zonele urbane.
- Perioada de tranzitie de la 1 ianuarie 2007 la 31 decembrie 2009, pentru implementarea articolului 2(g) a Directivei pentru depozitarea temporara a deseurilor industrial periculoase, in conformitate cu dispozitiile Articolului 4 din directive Cadru 75/442/EEC privind deseurile si o perioada diferita de tranzitie pentru depozitele din industria miniera.

Cel mai grav aspect care influenteaza calitatea mediului in Romania este legat de un mare numar de depozite neconforme si de depozitarea neadecvata a unor cantitati apreciabile de deseuri care continua sa fie produse. Cea mai frecventa metoda de eliminare a deseurilor ramane depozitarea acestora. Numai o mica parte este utilizata ca materie prima secundara si deci reciclata.

O problema majora in Romania este cauzata de un management defectuos al deseurilor, mai ales al celor municipale. Cele mai multe municipalitati nu detin speciale de

depozitare a deseurilor, colectarea selectiva se face numai in anumite centre pilot iar cele mai multe materiale reciclabile se pierd in depozitul de deseuri.

Serviciile centralizate de salubritate se regasesc in cele mai multe zone urbane, dar lipsesc din majoritatea aglomerarilor rurale. In ceea ce priveste legislatia managementului deseurilor, aproape 95% din legislatia romana a fost deja aliniata la cea comunitara, ea fiind in vigoare si gata de aplicare. Astfel, in prezent, Romania implementeaza politicile si documentele strategice cu scopul de a separa functiile de luarea deciziilor, a operatiunilor si a regulilor privind serviciile comunitare descentralizate.

Noua legislatie sustine aceasta reforma prin transferarea responsabilitatilor majore catre administratia locala si la respectivele servicii locale. Schimbarile institutionale si de responsabilitati trebuie urmate de schimbari majore la nivel operational. Pentru a asigura durabilitatea si viabilitatea serviciilor, municipalitatile trebuie sa isi imbunatateasca performantele operationale si sa se orienteze spre regionalizarea serviciilor de deseuri solide in scopul de a folosi aceste beneficii la nivel macro economic.

4.2 OBIECTIVE NATIONALE, REGIONALE SI ALTE STRATEGII RELEVANTE IN DOMENIUL MANAGEMENTULUI DESEURILOR

In conformitate cu cerintele UE, documentele strategice nationale privind managementul deseurilor contin doua mari componente, dupa cum urmeaza:

- **Strategia Nationala de Gestionare a Deseurilor (SNGD)** cuprinde cadrul legislativ national si situatia implementarii, informatii despre activitatile de gestionare a deseurilor, principiile si obiectivele strategice; exista urmatoarea impartire a obiectivelor strategice: obiective generale pentru managementul deseurilor, obiective strategice specifice si generale pentru managementul deseurilor periculoase.
- **Planul National de Gestionare a Deseurilor (PNGD)** contine trei parti importante: partea I – o vedere generala corectata; partea II – privitoare la deseurile municipale si partea III – revizuirea generarii deseurilor.

Aceste documente reprezinta instrumentele principale care stabilesc obiectivele de conformare ale Romaniei cu politicile de management al deseurilor ale Uniunii Europene.

PNGD a fost creat pe baza dispozitiilor legale europene si nationale in materie – Directiva Cadru a Consiliului Europei 75/442/EEC cu privire la deseuri, amendata de Directiva 91/156/EEC, Directiva 91/689/EEC cu privire la deseurile periculoase, transpuse in legislatia romana prin Ordonanta de Urgenta a Guvernului nr.78/2000 privind regimul deseurilor, aprobata cu modificari si amendamente prin Legea nr.426/2001.

Scopul PNGD este sa stabileasca cadrul necesar de dezvoltare si implementare a sistemului integrat de management al managementului deseurilor, care este eficient din punct de vedere economic si ecologic. PNGD contine obiective, tinte si masuri pe termen scurt, mediu si lung. In timp ce elementele cheie ale SNGD sunt principiile folosite la activitatile de management al deseurilor, precum si obiectivele strategice generale si particulare pentru deseuri, **PNGD** vorbeste despre anumite tinte si de asemenea prezinta cateva alternative pentru a atinge obiectivele si tintele specifice.

Ierarhia privitoare la managementul deseurilor in Romania este urmatoarea: prevenirea si minimizarea generarii deseurilor, punerea in valoare a materialelor prin refolosire si reutilizare, punerea in valoare energetica, tratarea deseurilor pentru a scadea cantitatile si depozitarea finala.

Tot ca obiective generale se mai pot aminti: dezvoltarea cadrului institutional, constinetizarea factorilor implicate, cresterea principalelor ingrijorari legate de reducerea cantitatii de deseuri produse, exploatarea principalelor posibilitati tehnice si economice legate de recuperarea si reciclarea deseurilor, pentru a scadea cantitatile depozitate.

Programul Operational Sectorial pentru Mediu (POS Mediu) este strans legat de obiectivele nationale cuprinzatoare ale strategiei elaborate in Planul National de Dezvoltare (PND) si a Cadrului National Strategic de Referinta, care ia in calcul practicile si principiile fondatoare ale UE. POS se bazeaza in intregime pe scopurile si prioritatile mediului Uniunii Europene si a politicilor de infrastructura si reflecta obligatiile internationale ale Romaniei, precum si interesele sale nationale specifice.

Obiectivul general al POS este sa protejeze si sa imbunatateasca mediul si conditiile de viata din Romania. Scopul este sa reduca diferenta intre infrastructura de mediu existente in UE si Romania atat in termini calitativi cat si cantitativi. Aceasta trebuie sa contribuie la servicii mai eficiente, in timp ce ia in calcul dezvoltarea durabila si principiul "poluatorul plateste".

Ministerul Mediului si Gospodarii Apelor (actualul Minister al Mediului si Dezvoltarii Durabile) a elaborat **POS Mediu**, in colaborare cu Ministerul Finantelor Publice (actualul Minister al Economiei si Finantelor) si in colaborare cu autoritati locale, regionale si centrale si alti factori implicati in acest domeniu.

Implementarea programului este sarcina Autoritatii de Management pentru **POS Mediu (AM Mediu)**, care este Directoratul General pentru Managementul Instrumentelor Structurale ale MESD. Pentru ca programul sa fie mai eficace, Agentiile regionale de Protectie a Mediului, au fost desemnate ca Institutii Intermediare (II) pentru **POS Mediu**.

Planul Regional de Gestionare a Deseurilor (PRGD) este creat al nivel regional si:

- Reprezinta legatura dintre tintele nationale si posibilitatile, optiunile pentru atingerea tintelor la nivel judetean sau local;
- Permite utilizarea atuurilor regiunii in scopul de a atinge tintele nationale pentru intreaga regiune;
- Reprezinta strategia de management a deseurilor sincronizata la nivelul tuturor judetelor din regiune;
- Permite compensarea minusurilor unui judet (capacitate scazuta de reciclare intr-un judet al regiunii) cu plusurile altui judet al Regiunii;
- Este un instrument creat sa permita Consiliilor sa primeasca sprijin financiar suplimentar din partea UE.

4.3 TINTELE JUDETENE IN SECTORUL MANAGEMENTULUI DESEURILOR

Obiectivele judetene privind managementul deseurilor sunt la baza realizarii unui sistem judetean integrat de management al deseurilor.

Obiectivele, care se stabilesc la nivel regional, trebuie sa ia in calcul urmatoarele documente planificatoare:

- Planul si Strategia Nationala de Gestionare a Deseurilor;
- Obiectivele de strategie stabilite prin Programul Operational Sectorial de Mediu (POS Mediu) - Axa Prioritara 2 “Dezvoltarea sistemelor integrate de management al deseurilor si reabilitarea siturilor contaminate”;
- Planul Regional de Gestionare a Deseurilor;
- Planul Judetean de Gestionare a Deseurilor;
- Planul Local de Actiune pentru Mediu.

Obiectivele stabilite la 3 nivele (national, regional si judetean) sunt, in principal, aceleasi si pot fi grupate in 2 categorii:

- Obiective generale;
- Obiective tehnice.

Obiectivele generale se refera la:

- Politici si cadrul legal;
- Aspecte institutionale si organizatorice;
- Resurse umane;
- Finantarea sistemului de management al deseurilor;
- Constientizarea partilor implicate;
- Colectarea si raportarea datelor si informatiilor legate de managementul deseurilor..

Obiectivele tehnice se refera la:

- Prevenirea producerii de deseuri;
- Colectarea si transportul deseurilor;
- Recuperarea potentialului folositor al deseurilor;
- Tratarea deseurilor;
- Depozitarea deseurilor.

In documentele planificatoare mentionate mai sus, sunt stabilite tinte pe fiecare obiectiv. Tintele, mai ales cele referitoare la obiectivele tehnice, sunt indicatori cuantificabili. Toate tintele trebuie sa aiba un termen.

Cand s-au stabilit tintele pentru judetul Salaj, au fost luate in considerare urmatoarele elemente:

- Fiecare obiectiv poate avea una sau mai multe tinte;
- Tintele la nivel judetean trebuie sa fie cel putin egale celor stabilite la nivel national su regional;
- La nivel national, tintele sunt stabilite prin Tratatul de Aderare al Romaniei la UE, respectiv acele previziuni ale legislatiei in aplicare.

Trebuie mentionat ca sunt in vigoare atat Planul de National de Gestionare a Deseurilor, cat si Strategia Nationala de Gestionare a Deseurilor, care au fost aprobate inca din 2004 (HG 1470/2004), in prezent fiind in derulare procedura de revizuire a acestor documente. Unele din tintele stabilite prin PNGD nu mai sunt in vigoare, datorita faptului ca dupa finalizarea elaborarii legislatia de gestionare a deseurilor a fost amendata, in conformitate cu prevederile Tratatului de Aderare. In PRGD pentru Regiunea 6 si la fel in planul judetean de gestionare a deseurilor elaborat in ianuarie 2008, obiectivele si tintele tin cont de prevederile Tratatului de Aderare si legislatiei romane.

Un aspect foarte important privitor la stabilirea tintelor la nivel judetean este cel legat de situatia curenta a managementului deseurilor municipale din judet. Astfel, legat de obiectivele tehnice, sunt prezentate tintele cu termenele lor aferente, precum si situatia curenta a acestor indicatori in judet (vezi Tabel 4.3-1 si Tabel 4.3-2).

In Tabel 4.3-1 sunt prezentate tintele specifice, reprezentate cantitativ, legate de gestiunea deseurilor pe diferite fractii.

Tabel 4.3-1: Tinte si termene legate de obiectivele generale

	Obiective	Obiective suplimentare/Tinte	Termen
Politici si cadrul legal	Dezvoltarea politicilor judetene in vederea implementarii unui sistem integrat de gestionare a deseurilor	Fixarea cadrului organizatoric pentru stabilirea directiei de urmat a tarii in sectorul managementului deseurilor si a instrumentelor sale de implementare	2008
		Conceperea aplicatiei de finantare prin FERD in scopul de a fixa sistemul integrat de gestionare a deseurilor la nivelul judetului	2008
Aspecte institutionale si organizationale	Corectarea si dezvoltarea cadrului institutional si organizational in scopul de a indeplini cerintele nationale si sa fie compatibil cu structurile europene	Crearea conditiilor pentru a face mai eficiente structurile institutionale ale managementului deseurilor, precum si sistemele lor aferente	2008
		Intarirea structurilor administrative si responsabilizarea lor in aplicarea legii	2008
Resurse umane	Dispozitie din punctul de vedere al numarului si a experientei profesionale a resurselor umane	Asigurarea unui personal suficient si bine pregatit si a echipamentului adecvat al toate nivelurile, mai ales la cel al autoritatilor administratiei publice locale	2008
Finantarea sistemului de gestionare a deseurilor	Stabilirea si folosirea sistemelor economico-financiare si mecanismelor de gestionare a deseurilor urmand principiile generale , mai ales principiul „poluatorul plateste”	Incurajarea stabilirii si dezvoltarii unei pietre durabile de deseuri reciclabile	permanent
		Imbunatatirea procesului de folosire a tuturor fondurilor nationale si europene disponibile pentru cheltuielile de capital in sectorul managementului deseurilor	permanent
		Imbunatatirea mecanismelor economico-financiare de gestionare a deseurilor municipale	2009
Informatii si constientizarea partilor implicate	Promovarea unui sistem de informare, constientizare si motivare a tuturor partilor implicate	Intensificarea comunicarii intre partile implicate	permanent
		Organizarea de campaniide constientizare pentru publicul tinta (autoritatile administratiei publice locale si cetateni) cu privire la obiectivele si tintele managementului deseurilor, precum si a tehnicilor de gestionare a deseurilor	permanent

	Obiective	Obiective suplimentare/Tinte	Termen
Date si informatii despre deseuri	Obtinerea unor date complete si corecte si a informatiilor, in conformitate cu cerintele nationale si europene	Imbunatatirea sistemului judetean de colectare, procesarea, analiza si validarea de date si informatii cu privire la producerea si managementul deeurilor	2008

Tabel 4.3-2: Tinte si termene legate de obiectivele tehnice

	Obiective	Tinta	Termen	Situatia curenta
Prevenirea productiei de deeurilor	Limitarea cresterii productiei de deseuri	Cresterea totala a productiei de deseuri solide municipale (DSM) nu trebuie sa depaseasca 5%	Perioada 2010-2020	Estimari curente arata cresterea productiei de DSM cu 10%
Colectarea si transportul deeurilor	Imbunatatirea si dezvoltarea la nivel judetean a unui sistem integrat de colectare si transport	Acordarea de licente de catre ANRSCUP pentru toti operatorii de salubritate din judet	2009	La 28 ianuarie 2008 existau 2 operatori de salubritate autorizati ANRSCUP (S.C. AVE SALAJ ECO SERV S.R.L. si S.C. SALUBRIS S.A. Slatina)
		Procentul de racordare la servicii de salubritate in mediul urban sa fie de 100 %	2009	La sfarsitul lui 2006, procentul de racordare la serviciile de salubritate in zona urbana era de 93 %. La nivel de judet rata de conectare la serviciile de salubritate este de 57%
		Procentul de racordare la servicii de salubritate in mediul rural sa fie de 90 %	2009	La sfarsitul lui 2006, procentul de racordare la serviciile de salubritate in zonele rurale era de aproximativ 32 %. Deaceia, se pare ca aceasta tinta prevazuta in PRGD va fi imposibil de atins.
		Imbunatatirea sistemelor curente municipale de colectare si transport	2010	Majoritatea mijloacelor de transport dateaza din anii 1980-1990

	Obiective	Tinta	Termen	Situatia curenta
	Optimizarea transportului deseurilor colectate in amestec	Construirea de statii de transfer	2008-2012	In prezent nu opereaza nici o statie de transfer
Colectarea si transportul deseurilor	Implementarea sistemului colectarii separate a materialelor reciclabile pentru a asigura atingerea tintelor legale cu privire la deseurile de ambalaje (tinte privind reciclarea/recuperarea)	Implementarea sistemului colectarii separate a materialelor reciclabile pentru a asigura colectarea urmatoarelor cantitati de deseuri de ambalaje de la populatie, precum si de la comercianti, industrie si institutii: <ul style="list-style-type: none"> • 3,150 tn/an deseuri de hartie si carton; • 700 tn/an deseuri de plastic; • 1,120 tn/an deseuri de sticla; • 730 tn/an deseuri de metal 	2008	In prezent, in judet, nu este implementat sistemul de colectare selectiva a deseurilor reciclabile din gospodarii, cu exceptia comunei Chiejd. In prezent nu exista facilitati de reciclare in judet
		<ul style="list-style-type: none"> • 3,720 tn/an deseuri de hartie si carton; • 1,200 tn/an deseuri de plastic; • 2,000 tn/an deseuri de sticla; • 850 tn/a deseuri de metal 	2011	
		<ul style="list-style-type: none"> • 4,100 tn/an deseuri de hartie si carton; • 1,900 tn/an deseuri de plastic; • 2,700 tn/an deseuri de sticla; • 950 tn/an deseuri de metal 	2013	
Recuperarea deseurilor	Reducerea cantitatii de deseuri depozitate in timpul recuperarii	Instalarea de statii de sortare, la capacitate totala, care sa asigure sortarea intregii cantitati de deseuri colectate separat	permanent	Nu exista nici o statie de sortare
		Promovarea recuperarii energiei deseurilor municipale care nu pot fi valorificate.	permanent	In present, deseurile municipale din judet nu sunt supuse procesului de recuperare a energiei

	Obiective	Tinta	Termen	Situatia curenta
		Compostarea intregii cantitati de deseuri pure biodegradabile provenite din parcuri si gradini	Incepand cu 2008	In prezent, deseurile verzi sunt depozitate
Tratarea deseurilor	Reducerea fractiei de deseuri biodegradabile din depozitele de deseuri	Interzicerea depozitarii de deseuri oragnice pure (provenite din parcuri, gradini, cimitire si piete alimentare)	Incepand cu 2009	
		Promovarea compostarii individuale in zonele rurale	Incepand cu 2008	Deocamdata aceasta nu este o practica curenta
		Compostarea intregii cantitati de deseuri pure biodegradabile provenite din parcuri si gradini	Incepand cu 2008	In prezent, deseurile verzi sunt depozitate la gropile de gunoi
		Asigurarea capacitatilor de tratare (in facilitati pentru fermentare anaeroba, tratare mecano-biologica, etc) a deseurilor municipale, urmarind cantitatile minime de deuri biodegradabile: <ul style="list-style-type: none"> • 7,000 tone; • 16,000 tone. 	<ul style="list-style-type: none"> • 2013 • 2016 	In prezent exista 2 mici platforme de compostare cu o capacitate de 130 tn/an in comuna Chiejd.
Depozitarea deseurilor	Depozitarea deseurilor in conformitate cu cerintele legislatiei de protejare a sanatatii publice si mediului	Incetarea activitatii de depozitare a urmatoarelor depozite de deseuri de tip "b" din mediul urban: <ul style="list-style-type: none"> • Simleu Silvaniei • Cehu Silvaniei • Zibou and Zalau 	<ul style="list-style-type: none"> • 2009 • 2016 • 2017 	
		Inchiderea depozitelor de deseuri necorespunzatoare de tip "b" din mediul urban care si-au incetat déjà activitatea de depozitare	La maxim 2 ani de la incetarea activitatiide depozitare	

	Obiective	Tinta	Termen	Situatia curenta
		Reabilitarea si atenuarea degradarii zonei sau inchiderea depozitului, in conformitate cu dispozitiile legale, a tuturor locatiilor de depozitare	16.07.2009	Pana acum au fost identificate in mediul rural 160 de locatii de depozitare care trebuie inchise si atenuate degradarile
		Constructia depozitului conform	2010 – 2012	In conformitate cu PRMD, depozitele ecologice trebuie construite pana in 2010.

4.4 CONCLUZII

Capitolul curent prezinta principalele obiective si tinte, asa cum apar in strategiile si planurile de dezvoltare privind gestionarea deseurilor la nivel national si regional. Strategia adoptata pentru sistemul de management al deseurilor la nivel de judet va urma linia impusa de acestea.

In elaborarea Master Planului, ca si a intregii aplicatii, Planul National de Gestionare a Deseurilor (PNGD), Strategia Nationala de Gestionare a Deseurilor (SNGD) si Planul Regional de Gestionare a Deseurilor (PRGD) sunt documentele esentiale care transpun principiile si practicile Uniunii Europene.